

Kan vi lave vækst i fattige lande?

Martin Paldam

See: <http://www.martin.paldam.dk>

Jeg har arbejdet for UNDP, IBRD, IDB og lidt for DANIDA og OECDs Udviklingsdirektorat

Jeg har tilbragt 3 år i fattige lande: 2 år i Nigeria + 1 år i Chile (der nu er blevet et OECD land!)

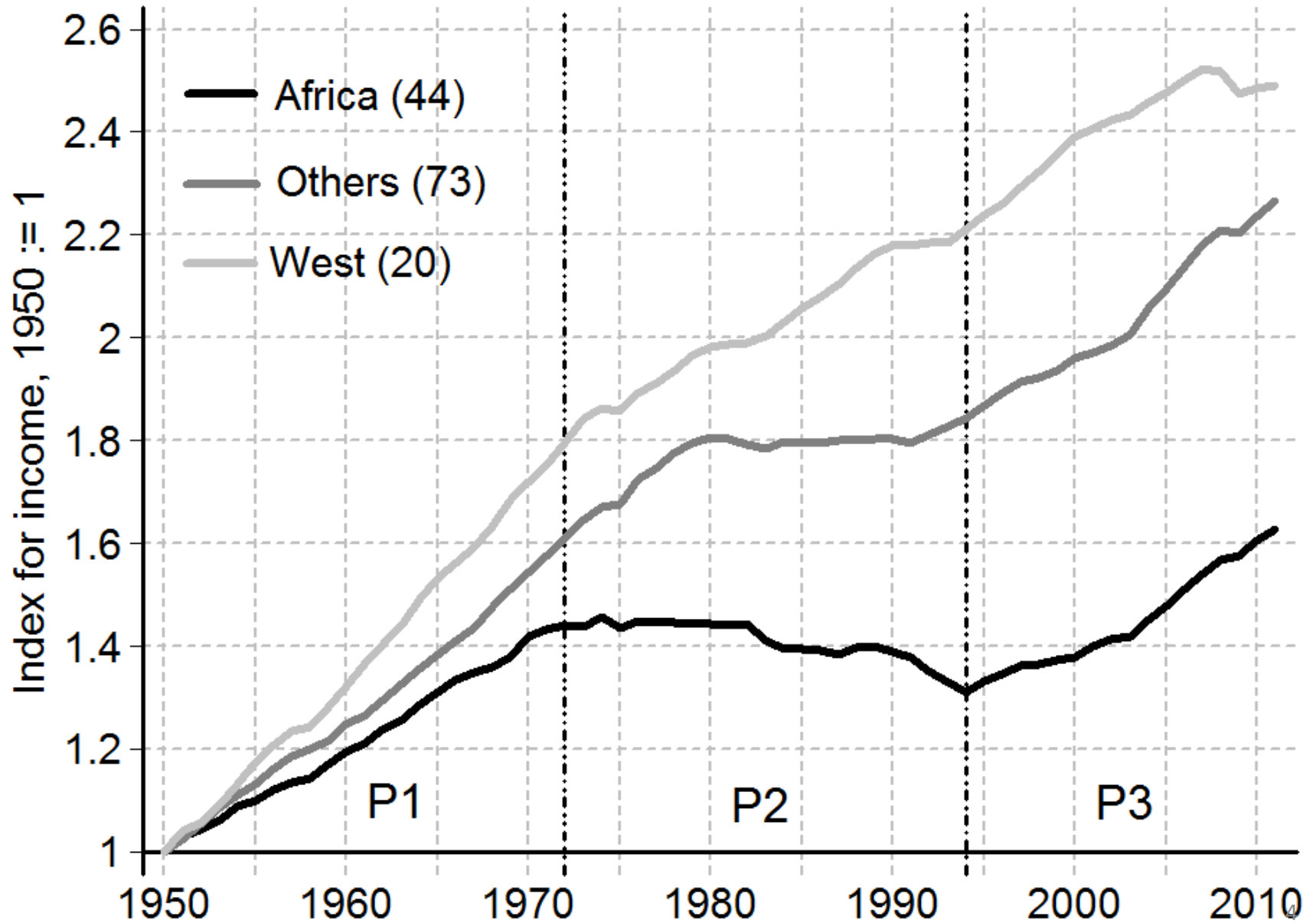
Ca et år på rejser i ca 50 u-lande

Undervist i udvikling og vækst i 40 år (ind og ud)

En bog + 15 papirer om u-landshjælp

- Bog fra 1997. Dansk U-landshjælp. Aarhus U.P.
 - Post-evaluering af 37 projekter i 9 lande
- Papers i tidsskrifter:
 - 3 primære studier af hjælpens virkninger
 - 12 meta-studier af litteraturen.
 - Med Chris Doucouliagos, som er en af forfatterne til lærebogen om meta-analyse

Baggrund 1: Det går fremad!

Background 2: Danmark og verden

- Vi har været rige så længe, at vi har glemte ...
- Vi har haft demokrati så længe, at vi har glemte ...

- Vi er usædvanlige på mange måder
- Meget lav Gini (mål for ulighed) og meget høje skatter
- Meget lav korrupsion og høj tillid
- Danskere har stor tillid til politiet, domstolene og (endog) politikerne

- Det gør det svært, når vi møder verden

Mødet med verden – er vi ‘babes in the wood?’

- Virker danske løsninger i andre lande?
- Opkræve skatter: Ikke let. I Afrika: 10-20% af BNP
- Tænk på minister XX I det fattige land YY. Han blev minister ved at støtte præsident Z. Bliver Z væltet er han nødt til at flygte. Og så får han ingen pension.
- Han er charmerende og villig til at sige alle mulige pæne ting om ‘good governance’,
- Men han har desperat brug for et par millioner på en svejtsisk bankkonto.

Lidt om hjælp: Data fra OECD-DAC

ODA: Official development aid: Gaver + billige lån
dvs, lån der er 25% billigere end markedsprisen

PS: Gældseftergivelse er inkluderet. De fleste (?) lån til de fattigste lande eftergives. En meget lusket affære!

- ODA 2013 US\$ 134.8 bil. Snart al for 2014
- Hjælp fra China, Indien, Arabiske Olie lande ca US\$ 40 bil (?)
- Danmarks BNP i 2013: US\$ 240 bil.
- Det er ca 10% af modtagernes BNP GDP og ca 0.4% af donorerne BNP.

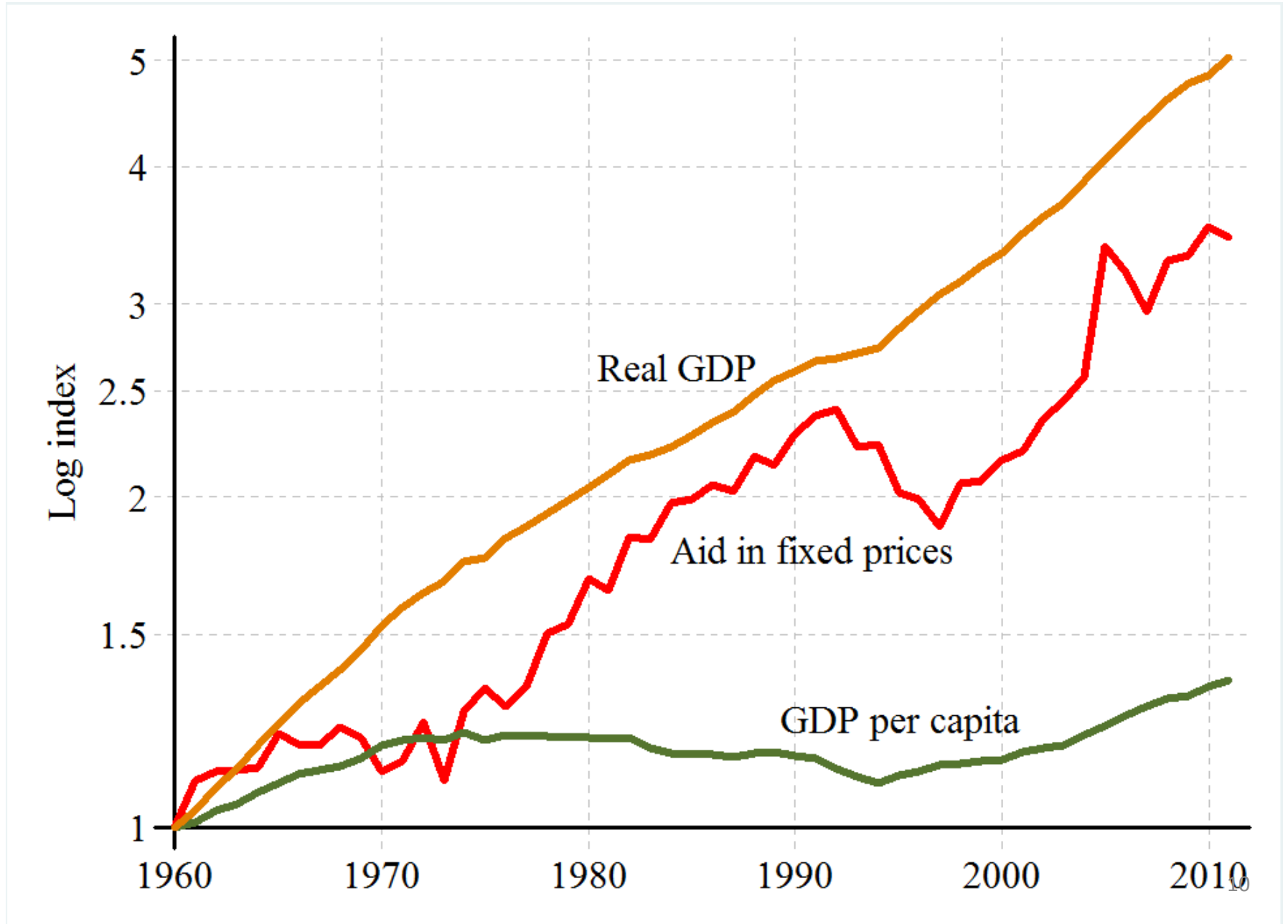
Udviklingsbistandes mål

- Fra starten: Udvikling. Hjælp op → hurtigere udvikling
- Operationalisering: Hjælpens andel af BNP → den reale reale vækst rate pr indbygger. To variable med masser af tal. Lige til højre ben: 200 artikler.
- Problem: Korrelationen mellem de to variable er nul
- Det er chokerende, men let at tjekke – næste to slides
- Det er velkendt blandt alle insidere, men det er ikke ret annonceret til outsiders

5-års gennemsnit for ODA/GDP og væksten
 Tal for alle hjælpemodtagere. Kor er korrelationen

År	<i>N</i>	Kor	År	<i>N</i>	Kor
1961-65	51	-0.018	1991-95	133	-0.038
1966-70	76	-0.048	1996-00	134	0.036
1971-75	85	-0.008	2001-05	134	-0.152
1976-80	94	-0.132	2006-10	134	0.008
1981-85	105	0.090	Gnn af 10 dekader		-0.038
1986-90	113	-0.123	For alle <i>N</i> = 1059		-0.057

Over tid for Afrika – er der en sammenhæng?

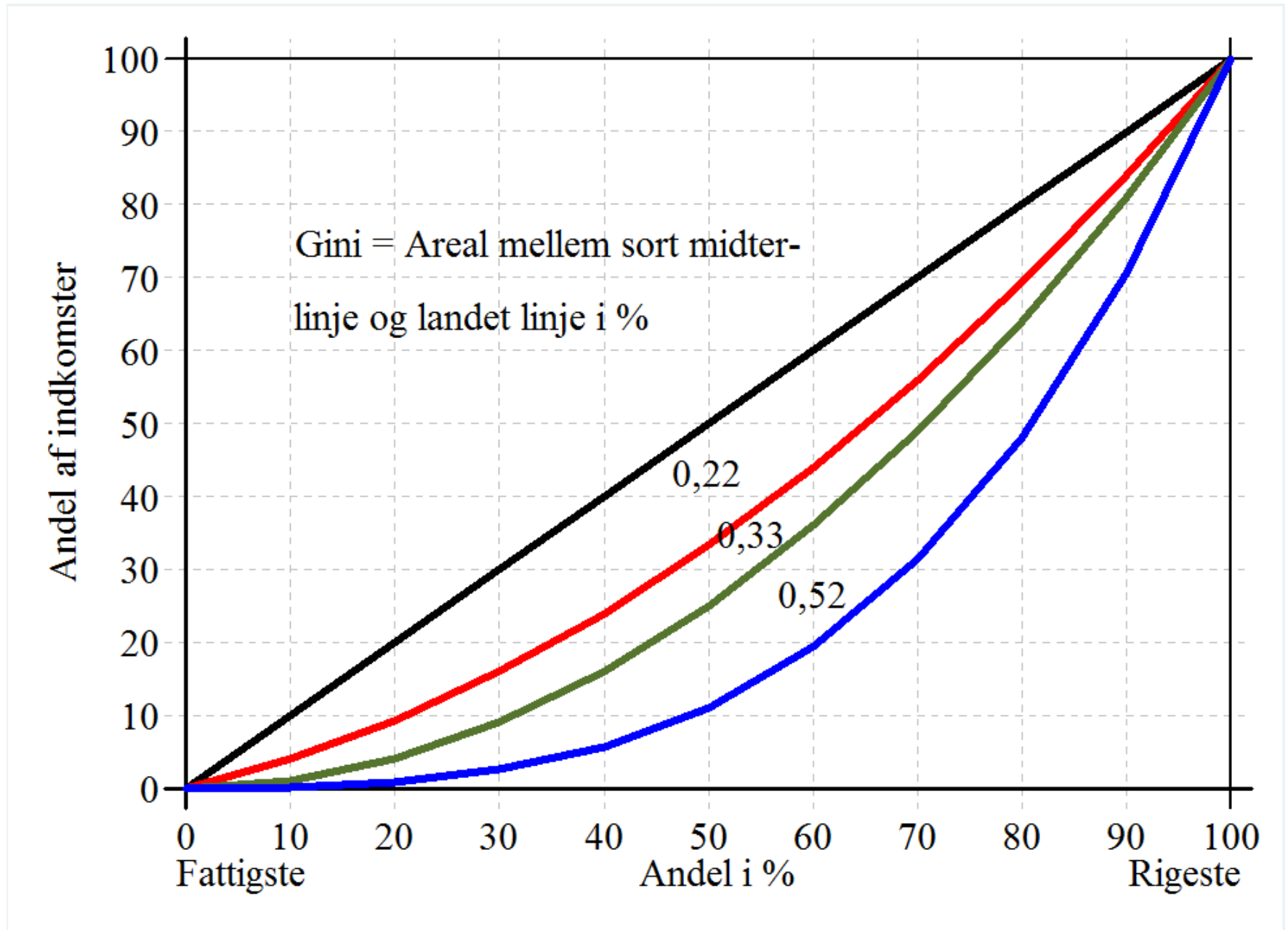
Frygtelige resultater, hvad skal man gøre?

- Lav mere komplekse og blødere mål:
 - Så bliver alting mindre klart
- Lav komplekse modeller: Det giver mange mulige modeller: Vælg den ‘rigtige’ model, der viser, hvad vi vil
- Hvordan: Indfør kontrolvariable for landeforskelle og brug estimatorer, der kontrollerer for kausalitet den anden vej

Flere mål:

- Gammel politik: Udvikling tillader lande at løse deres problemer. Nær den koloniale alder vi ønskede ikke at blive beskyldt for neo-kolonialisme
- Nye politikker: Vi vil blande os i mere og mere
- Fattigdom: % af pop lever for under 1 eller 2 \$ om dagen
- Indkomst fordelingen: Gini-målet: Alle indtægter sorteres og opstilles som på næste slide.
- Danmark 0.25, EU 0.25-0.32, USA 0.32-0.40,
- Indien og Kina 0.32-35, Afrika 0.45-0.50

Indkomstfordelingen: Målet ved Gini

Den politiske logik:

- PS: Relationen mellem vækst og fordeling er svag på kortere sigt, næsten uafhængige: Så uafhængige mål.
- Vækst med samme Gini → fattigdom ned (kan gøres?)
- Ingen vækst, Gini ned → fattigdom også ned (svært)
- PS: På langt sigt: Vækst → Gini ned
- Mirakel kure: Gini hurtigt ned → økonomisk kaos
- Cases: Sandinister, Allende, Garcia, etc.
- PS: Danmark: År 1800 ekstremt skæv. Det tog ca 150 år, at få Gini ned til det nuværende lave niveau

Bløde mål:

- ‘Good governance’: Betyder: ikke undertrykkelse, demokrati, lav korrupsion ...
- Store FN-konferenser → meget smukke resolutioner
- Problem: Mange stemmer for. Få tager dem alvorligt.

- Donorer forlanger dem overholdt?!
- Det Arabiske Initiativ: Good governance
- Effekt? Meget svær at se

Mange bløde mål

- I donor lande vigtigt at bygge koalitioner → mange NGOer får projekter for deres mål
- Så der bliver flere og flere.
- Økonomer har udviklet en teknik til projektanalyse:
- Før: Feasibility study. Beregning med forventede tal
- Efter: Completion report. Samme beregning med de faktiske tal
 - Beregn ‘costs’ og ‘benefits’
 - Brug en ‘rente’ til at føre alting hen til beslutningstidspunktet!
 - I praksis: Meget svært med tre mål

Også, hvad vil modtagerne acceptere?

- Case korrupsion: Alle lande er i princippet imod, men mange politikere tager imod, enten til sig selv eller til deres parti
- Så landet har et anti-korrupsions råd, men det ved at det skal være forsigtig: Den kan måske afsløre A, men ikke B.
- Husk på minister XX I det fattige land Y. Han taler meget pænt om anti-korrupsions rådet, men han ønsker ikke, at det skal være ret effektivt
- 5 papirer om hjælp og korrupsion: Meget svage resultater!

Demokrati and hjælp: Gode tal små resultater

- Vi har demokratindeks, der måler demokrati-graden.
F. eks. Policy: +10 for Danmark, -10 for Saudi Arabien
- Disse indeks har et subjektivt element, men der er gjort et stort arbejde, og det er ikke os brugere, der laver skønnene
- Lav model: $D = F(a)$, hvor D er indekset og a er hjælpen, og regn på tallene
- Ca 10 papers: En lille effekt $D \rightarrow a$, men ikke $a \rightarrow D$

Det store spørgsmål: Kan hjælp skaffe good governance?
Forhold mellem to lande: et rigt (os) og et fattigt (dem)

- Ønsker LDCer, at vi udlændinge reformerer deres institutioner ???
- Ønsker LDCer, at vi blander os I deres politik, f.eks. i deres køns-politik, deres ... ??
- Ønsker LDCer, at vi præker moral for dem ?
- Lav er omvendt test: Ville vi synes om at fremmede lande blandede sig i vores demokrati, i vores kønspolitik osv.

Men (næsten) alle vil have udvikling

- Så vi er tilbage til det gamle mål:
- Udviklingsbistand er for at give udvikling!
- Specielle historier om nød-, fødevare- og militærhjælp
- Husk det rædsomme nul-korrelations resultat:
- P.t. ca 200 papirer studerer relationen. Forfatterne håber på at finde et bedre resultat:

Tilføj en struktur: g er vækst og a hjælp

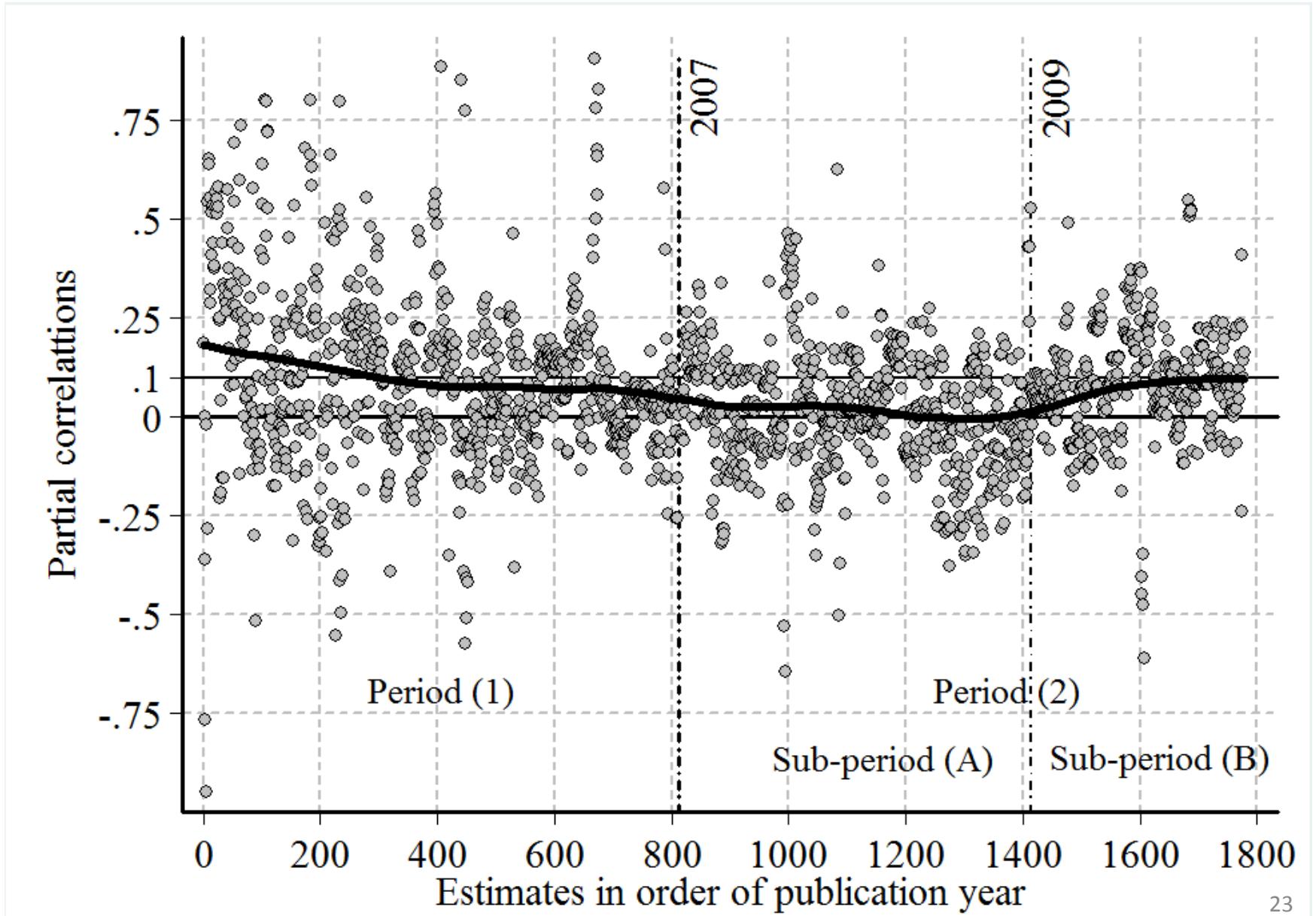
Model: $g = f(a)$. Effekt $b = \partial g / \partial a$

- **Kausalitet**: Ønsket: (1) $a \rightarrow g$, men måske (2) $g \rightarrow a$
 - ✓ Hvis (2) stærk giver det en skævhed i (1)
 - ✓ Estimations-teknik til at adskille (1) og (2)
 - ✓ PS: teknikkerne er smarte, men de giver ikke noget
- **Kontrol** for lande-forskelle
 - ✓ $g = f(a) + f_2(b, c, d, e)$, hvor b, c, d og e er lande karakteristika
 - ✓ Omkring 60 er blevet forsøgt. Typisk 5 i beregningen.
Eksempler: Tidligere vækst, politisk stabilitet, høj inflation, geografisk region, osv.

Data-mining problemet

- Kontrollerne er ofte relaterede, så hvis du har for mange kollapser estimeret. Så der er sjældent mere end 8 kontrolvariable i modellerne
- 8 kan vælges fra 60 på 26,000,000,000 måder. De giver hvert sit estimat.
- De 26×10^9 estimater er fordelt omkring 0. Så halvdelen er positive, og heraf er 5% signifikante på 5% niveauet.
- Det tager 30 sekunder at lave en regression, så vi kan lave 60 i timen.
- Let at lave modeller, der viser det, du **ønsker**. Men det har vist sig svært at finde en model der overlever **uafhængig replikation**

Her er 1770 offentliggjorte estimater, gjort sammenlignelige

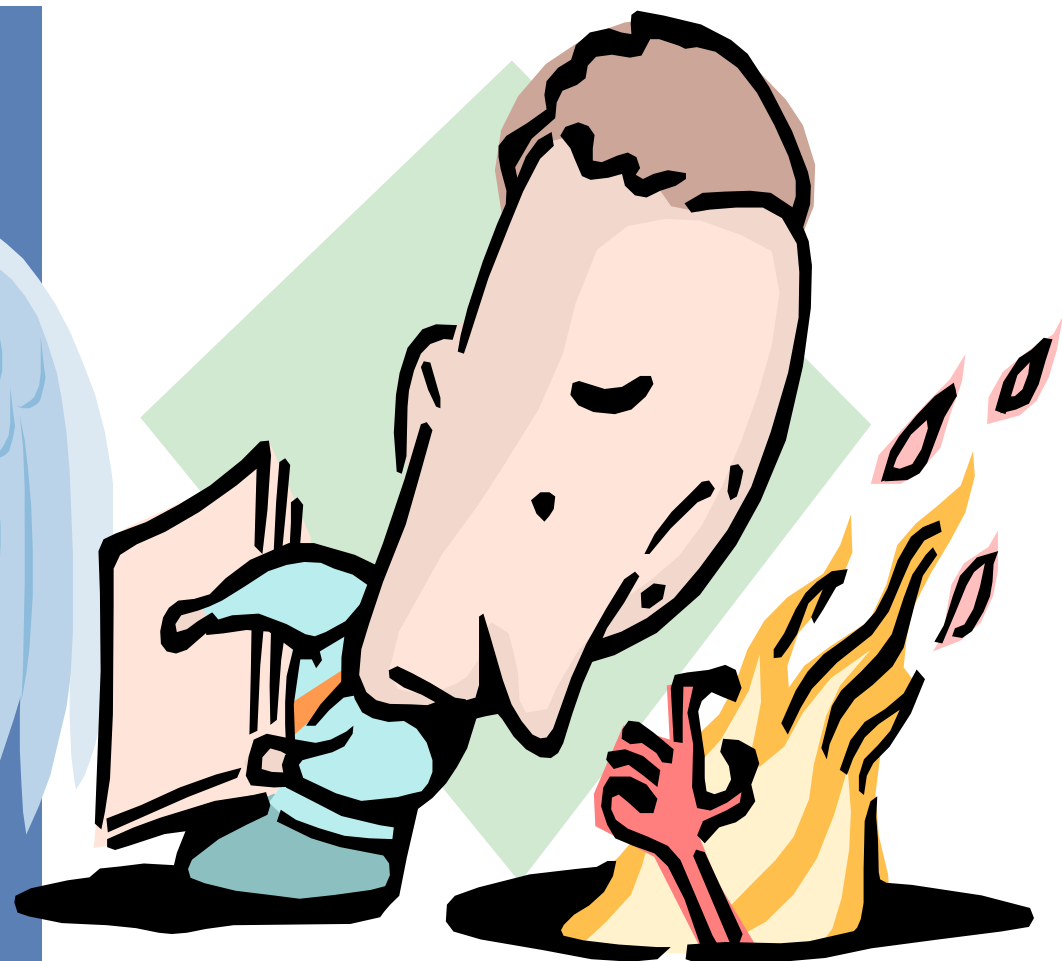

Hvad ønsker folk at finde? Forskningen bliver mere og mere klar over, at der et stort problem.

- Publikations bias: Defineret som en systematisk forskel mellem det sande resultat og de offentliggjorte 2,960,000 hits in Google Scholar
- Sponsor interesse: Defineret som effekten af en sponsor på resultaterne 293,000 hits in Google Scholar
- Vi må forvente sådanne bias indenfor forskningen, i hjælpens effekt både pga idealisme and interesser
- Idealisme: Vi vælger ‘englenes’ side
- Interesse: Hjelpeindustrien har mange gode ‘ben’

Englenes side: hjælp virker

Den anden: hjælp virker ikke

Interesser: Hjælp virker

Hjælp virker ikke

Eksempel

- Fra slide 21. De første 1300 estimer næsten lineært faldende trend. Studier fra 1970 to 2008
- Bliver hjælpeindustrien stadig dårligere? **Ikke muligt**
- Ikke et fakta men en målefejl

- Data vokser hurtigt: I 1970 næsten ingen, så flere og flere. Derfor falder variationen i resultaterne
- Hvis vælger store estimer, bliver de mindre over tiden
- Det ser ud som at estimerne falder, men der er skævheden, der falder!

Ny teknik: Meta-analyse har tests for publications bias

- Det er teknisk så ikke i dag
- 7 papirer med Chris Doucouliagos, der har skrevet lærebogen i meta-analysis.
- Vi finder:
- Det gennemsnitlige resultat er 0.06, men halvdelen er skævhed. Dvs den sande effekt er 0.03 – det er småt
- Da vi har 1770 estimater er det signifikant
- Siden 2009 går estimaterne op, men det er bias, der går op
- Altså, forskernes anstrengelser for at finde et pænt resultat

Hvorfor er effekten så lille? Det er sært

- Tilbage til cost-benefit analysen fra slide 16
- Benefits er bidraget til væksten så benefits minus costs er nettovirkningen på væksten
- Tænk på en rente på 10%
- Der vælges projekter hvor den forventede nettovirkning er positiv, dvs de forventes at bidrage positivt til væksten

Feasibility studies 10% +

- Evalueringer: Halvdelen fejler (når ikke 10%), halvdelen lykkes (kommer over 10%)
- Så det gennemsnitlige projekt giver næsten 10% lad os sige 8%
- Hjælpen er 10% af BNP i modtagerlandet:
- Med en forrentning på 8% skulle det give 0.8% vækst. Minus de projekter der tjener ikke-økonomiske mål, f.eks. politiske eller kulturelle.
- Så forvent 0.6%. Den gennemsnitlige vækst er 1.5%. Hjælpen giver 1/3 af dette. Det skulle være meget let at finde, hvorfor kan vi ikke?

PS: siden forrentningen er på 8%
Er problemet ikke på projekt niveauet!

Det er en negativ eksternalitet:
Altså noget der er skadeligt for noget udenfor projektet
(ligesom forurening)

Mystik → En litteratur

- Nogen siger: Hjælp → Korruption, ...
- Det kræver at korruption fører til penge der skjules udenfor landet. Ellers er det omfordeling, som næppe skader væksten
- World Bank/UNODC Stolen Asset Recovery Initiative vurderer at (in 2012):
- ‘Developing countries lose between \$ 20 billion and \$ 40 billion each year to bribery, embezzlement, and other corrupt practices.
- De fleste af disse tab er ikke fra hjælpen! Så højst 10 mil af de 170 mil. **Ikke forklaringen**

PS: Min bog om projekter

- 37 tilfældigt valgte projekter i 9 lande
- Success rate omkring 50% kun 1 skadeligt
- Korruption var et problem for 2-3 projekter
- Men kun et lille problem. En ekstra omkostning

Fem argumenter

Fungibility

Hollandsk Syge

Eksekutiv kapacitet

Preferense konflikter

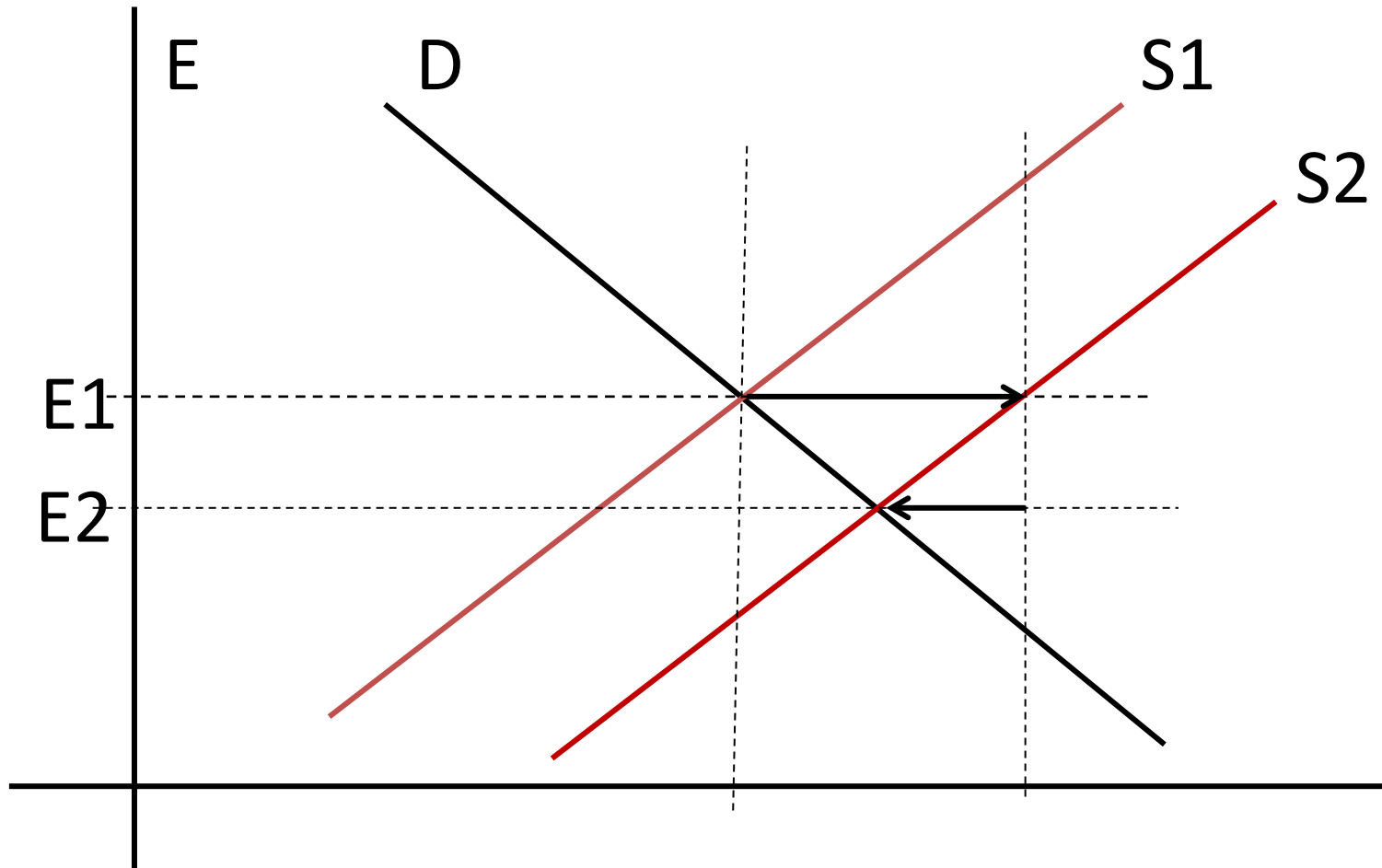
Hjælp → En uopretholdelig stigning i offentlige sektor
(Rolls Royce gaven)

Fungibility: Forskellen mellem finansiere og forårsage

- Hjælpen *finansierer* et projekt, der ville blive lavet under alle omstændigheder
- Hjelpe-projektet befrier funds til andre projekter, dvs de er det, hjælpen *forårsager*
- Fordi vi financierer nogle skoler bliver der plads i budgetter til:
- Nye Mercedes Benz'es til ministre og topembedsmænd. Det kunne man ikke få hjælp til!
- Måske giver leverandøren en fin returkommissions

Hollandsk syge:

Valuta flyder ind → valutakursen revaluerer
Det skader eksporten, og dermed landets dynamik

Hollandsk syge er godt på kort sigt

- Den offentlige sektor og det private forbrug går op, men eksportsektoren går ned
- Det er skadeligt på længere sigt
- Så det er ikke så godt som det ser ud

Eksekutiv kapacitet

- Lande er fattige fordi der er meget, de ikke kan
- Hvis de kunne, ville de.
- Eksempel: Hvor lang tid tager det at lære en befolkning at læse? Danmark UPE 1801 (1820?) alle kunne læse i 1880?
- Beslutning om UPE? Hvem kan undervise?
- Når børnene forlader skolen, er der ikke noget at læse
- Så de glemmer, forældrene skal have noget at læse, der skal være biblioteker
- 2-5 generationer.

En effektiv administration

- God regnskabspraksis, gode arkiv systemer, etc.
- Britisk + Fransk, men de rejste ...
- Først ned nu langsomt tilbage

- Begrænset kapacitet
- Hjælpe projekter forlanger meget → andre projekts lider

- Eks: Meget hjælp til at bekæmpe aids – resten af sundheds sektoren skrumper.

Preference konflikter

- Vi ved hvad de har brug for + har penge. Vi ved, at vi skal lytte, men vi er udviklingseksperter!
- De ønsker projekter, så de siger, hvad de tror, vi ønsker at høre.
- Dette er blevet sagt en million gange, men det er svært at praktisere.
- Vil de vedligeholde et projekt, vi har besluttet, de har brug for?
- Kinesiske løsning: U-landet siger hvad de vil have. Kineserne siger ja eller nej.

Rolls Royce problem

- Du får en Rolls Royce som en gave
- Du kan ikke sælge den, donor holder øje
- Dejlig bil indtil tank skal fyldes eller noget går I stykker
- Vi kan nævne eksempler

Det næstsidste punkt:

- Fra projektor til sektor programs
- From sektor programmer til budgetsøtte
- Lettere at give og sværere at evaluere
- Virker de bedre???

Det sidste punkt: Hvad virker?

- Sidste 50 år fra 20 til 50 DCs
- Hvad gjorde de nye 30 lande?
- Kort: De fandt nogle varer de kunne producere og sælge. Det virker – det gjorde vi også i sin tid!

- Lange løb: Find nogle varer du kan sælge
- Fleste LDCs har små økonomier
- Zambia er ligesom det gamle Aarhus amt
- Essentielt at specialisere og eksportere